

svetnika dr. Skaberneta. Ko smo še živeli pod staro Avstrijo, nismo bili vajeni, da bi gospodje od višje šolske oblasti posejali naša društvena zborovanja. Tudi so nam bili — in mi smo bili tudi njim. Mrkih obrazov so z viška zrla na slovensko učiteljstvo, zatirano in preganjano. Možje, ki so imeli naše šolstvo v rokah, niso imeli srca za naš narod, zato so ovirali učiteljstvo v njegovem delovanju, zavedajoč se, da s tem uničijo našo narodno kulturo in prosveto in tako ojašajo razdiralno delo našim zakletim narodnim sovražnikom. Gojili so v učiteljstvu vedoma trdno nezadovoljnost in ga tako vezali na redko lesto službenega napredovanja, pri čemer je bil vsak pojav neznačajnosti dobrodošel. Vsak tisti, kdor se jim ni uklonil, so spravili v izredno stanje in mu ukradli veselje do slehernega dela, ki ni bilo plačano na ta ali oni način. Toda zaslalo je tudi nam solnce zlate svobode, razmerje so se tudi v našem šolstvu izpremenile, na krmilo so stopili možje, ki so vzrastli iz naroda samega, ki jim je na srcu le blagor domovine in ne procvit naše države, ki imajo srce tudi za učiteljstvo, zavedajoč se, da je ono državo gradil in vzdržuje element.

Iskrenih src torej pozdravljamo danes g. poverjenika, ki je prišel med nas, da nas s svojo vplivno besedo bodri in navdušuje za narodno prosvetno delo. Prepričan naj bude, da seme, ki ga je vsejal in ki ga še seje med slovensko učiteljstvo, ne bo padlo na nerodovna tla.

Zborovanje je posetil tudi novoimenovani nadzornik šolskih vrtov, tov. Fr. Črnagoj, ki za je učiteljstvo radostno pozdravljalo.

Predsednik pozdravi tudi g. okr. šol. nadzornika Stiasnega, ki nikdar ne zamudi priti na naše zborovanje.

S svojo prisotnostjo sta počastili naše zborovanje tudi soproga g. poverjenika in g. dr. Pfeiferjeva.

G. poverjenik v daljšem, zanimivem govoru razvije svoj obširni prosvetni program, ki ga hoče izvesti s pomočjo učiteljstva. — Izrecno povdarja, da se v prvi vrsti upošteva učiteljevo delo v šoli, nujno potrebno pa je, da učiteljstvo zastavi tudi z izvenšolskim delom svoje moči za proubo in napredek naroda. Vojna je zaskala našemu narodu hude rane, ki jih je treba izlečiti. Med drugimi izvajanja povdarja veliko važnost pouka na obrtno - nadaljevalnih šolah. Učiteljstvo naj zastavi svoje moči za razvoj, napredek in spopointev naše obrti. Tudi za umetniško vzgojo je treba, da se bolj zanimamo. Gojiti se naj narodno petje in glasba (tudi instrumentalna glasba). Velike koristi so ljudske knjižnice, poljudna predavanja, gledališke igre, predvsem otroške prireditve itd. — Izvajanja g. poverjenika so zborovalci sprejeli z glasnim odobravanjem. —

Sledita predavanji tov. Fr. Zagorca in tovarišice M. Žagarjeve, v kojih sta nam podala smernice k izvenšolskemu prosvetnemu delovanju učiteljstva, s posebnim oziranjem na razmere v našem šolskem okraju. Oba sta žela za temeljito predavanje obilo priznanja. —

Tov. Levstik poroča o prirejanju mladinskih iger in o delovanju učiteljstva v raznih društvi. — Razpravlja zlasti o tem, kako se naj mladina uvaja v društveno življenje. Največjo pozornost je treba posvetiti mladini takrat, ko jo odpuščamo iz šole. V tem oziru je do sedaj učiteljstvo največ grešilo. Z dnevom, ko je učenec izostal, je stik s šolo in učiteljstvom popolnoma prenehal. Treba je, da za solidno mladino prirejamo družabne sestanke, da jo navajamo k čitanju dobrih knjig in časopisov in jo počasi uvajamo v naša kulturna in prosvetna društva, ki naj skrbje za nadaljno izobrazbo. Skrbeti pa moramo, da se mladina pri vsem tudi primerno zabava. — Treba je, da se šolarske prireditve oproste davka, ker so stroški ogromni in se čisti dobiček porablja vedno le za šolarske in ljudske knjižnice in v druge prosvetne namene. —

Umestno bi tudi bilo, da se ustanovi nekaka centrala za izposojanje kostumov, ki bi tudi šolskim in podeželskim društvenim odrom izposojevala proti primerni odškodnini. Z veseljem pozdravljamo misel o ustanovitvi »literarnega krožka«, ki bi poleg drugega skrbel tudi za primerne mladinske igre. —

Okrajni šolski nadzornik Stiasny med drugimi dobrimi nasveti priporoča zlasti gojitev ljubezni do domače grude in države v svrhu omejitve izseljevanja. To dosežemo s pravilno zasnovanim zemljepisnim in zgodovinskim poukom.

Nadzornik šolskih vrtov, tov. Črnagoj razpravlja o važnosti šolskih vrtov in o njih ureditvi ter o poljedelskem pouku izven šole. Njegov kratek, a jedrnat govor je bil sprejet z burnim aplavzom. — Naprosili smo ga, da nam še ob drugi priliki predava o kmetijski stroki.

Delegatoma za glavno skupščino so se izvolili tov. Rant, Šterk, Levstik in tov. Žagarjeva. Po skupnem obedu ob 3. uri popoldne se je učiteljstvo udeležilo predstave »Pogumni Tonček«, ki jo je priredila tuk. ljudska šola v prid »Jugoslov. Matice«.

Zvečer pa je krški salonski orkester priredil na čast učiteljstvu koncert, na katerem so se pod spretnim vodstvom g. Pfeiferja tudi težje skladbe, kakor n. pr. »Fantazija iz opere Trubadur« izborno izvajale.

**Pristopite k
„Jugoslovanski Matici!“**

Iz Jugoslavije.

— **Delo na ljudskošolskem zakonu.** V ministrstvu za prosveto zboruje te dni ožja anketa, ki jo je imenoval višji prosvetni svet, da pregleda načrt o novem ljudskošolskem zakonu, izdelanem od zastopnikov našega učiteljstva iz cele kraljevine. Prvi seji je prisostvoval tudi minister prosvete Svetozar Pribečević, ki je izrazil željo, naj anketa kolikor mogoče hitro izvrši svoje delo, da bo mogel parlamentu čimprej predložiti ljudskošolski zakon, kot enega izmed glavnih državnih osnovnih zakonov. Minister je poudarjal, da stoji vlada na stališču, da je dolžnost državne uprave prevzeti vzdrževanje ljudskega šolstva. Anketa naj ima pri izdelovanju končne zakonske predloge to načelno stališče vlade pred očmi.

— **Izvedba prosvetnega programa.** »Jutra« poročajo iz Beograda: Prosvetni oddelek pokrajinske vlade v Ljubljani je ministrstvu za prosveto predlagal, da se zposluje za leto 1921. znesek 1.500.000 kron za razne prosvetne prireditve. Tako naj bi se zlasti prirejali ferijalni tečajji za izobrazbo učiteljev v ljudskih in meščanskih šolah. Na teh tečajih bi se poučevala srbščina. Od jeseni naprej se bodo v vseh 15 mestih Slovenije uvedli tečajji za hrvatski jezik, ki naj jih posečajo državni uradniki, nadalje ciklični domovinoznanški tečajji. Za srednješolske profesorje bodo tudi tečajji, na katerih bodo poučevali srbski in hrvatski profesorji. Podpirala se bo tudi ustanovitev malih odrov, kakor tudi šolske prireditve.

— **Skupščina hrvatskih učiteljskih društev v Zagrebu.** Danes in jutri zboruje v Zagrebu hrvatsko učiteljstvo, včlanjeno v »Savezu hrv. učiteljskih društev«. Med mnogimi važnimi točkami dnevnega reda je razpravljanje o »Ujedinjenju učiteljstva na osnovi pravila Prvoga kongresa jugosloven. učiteljstva«. Skupščine se udeležijo zastopstvo glavnega odbora UJU v Beogradu; poverjenstvo Ljubljana je odposlalo na zborovanje svojega predsednika tov. Luko Jelenca. Skupščini želimo obilo uspeha!

— **Ljubljanski učiteljski pevski zbor** nam je poslal iz Ljutomera sledečo brzojavko: »Naša pesem znanje vso pot vtihamo navdušenje. Sprejemi v Radgoni, Križevcih in Ljutomeru sijajni in prisrčni. Jutri odidemo v Ptuj.«

— **Ljudskošolski učitelj — mariborski župan.** Kakor znano je bil pri zadnji županski volitvi za mesto Maribor izvoljen županom agilni naš tovariš Viktor Grčar, učitelj na mestni ljudski šoli v Mariboru. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila dne 11. t. m. je bil tov. Grčar potrjen kot župan mariborskega mesta. Novemu županu, ki je bil vedno zvest član naše organizacije, čestitamo iz srca na tej potrditvi!

— **Za glavne učitelje na učiteljskih.** Minister prosvete je odobril predlog poverjeništvu, da glavni učitelji na učiteljskih brez fakultetne izobrazbe, ki pa imajo po odbitku petih let od skupne službene dobe najmanj deset službenih let, obdržijo po izenačenju plač pravice srednješolskih profesorjev s fakultetno izobrazbo.

— **Za nastavnike srednjih šol.** »Uradni List« deželne vlade za Slovenijo objavlja uredbo o poviških plač, honoriranj in ur in prekočasnege dela direktorjem, nastavnikom in nastavnicam srednjih šol.

— **Okrajna učiteljska konferenca za Ljubljano** se je vršila dne 16. junija v dvorani »Mestnega doma« po vzporedu, ki je bil že svoječasno objavljen v »Učit. Tovaršiu«. Predsednik okrajni šolski nadzornik Maks Hočevar je otvoril konferenco s pozdravom na polnoštevilno zbrano učiteljstvo, na navzočega višjega šolskega nadzornika g. dr. Poljanca in magistratnega nadsvetnika g. Evgenta Laha. V nadaljnjem se je g. predsednik v toplih besedah spominjal naših osvobodilcev ter predlagal, da odpošlje konferenca udanostno izjavo najvišjima zaščitnikoma prosvete, Nj. Veličanstvu kralju Petru in regentu Aleksandru, kar je navzoče učiteljstvo sprejelo z burnim odobravanjem. — Sledilo je nato stropkovniško sestavljeno poročilo nadzornika Hočevarja. Za njim je podal tov. Grum lepo sestavljen referat o »Učiteljevem prosvetnem delu«; dalje sta poročala tov. Umbergerjeva o pomenu in nalogi pevskega pouka, tov. Blagajne pa o rokotvornem pouku v ljudski in meščanski šoli. Vsa poročila so bila s pohvalo vzeta na znanje. — V knjižnični odbor so bili izvoljeni: Ivanka Kalinova, Pavel Piesničar, Vilko Mazi in Janko Lenarčič, kot namestniki pa Marija Sodnikova, Franc Mlakar, Franc Gale in Rado Grum. — V stalni odbor so bili dalje izvoljeni kot

člani: Albina Sarkova, Albina Kocjančičeva, Pavel Kunaver in Vendelin Sadar, za njihove namestnike: Janko Blagajne, Marija Mehletova, Janko Likar in Albina Svetek. Po odpevanju »Bože pravde« je zaključil g. predsednik lepo vspeto konferenco.

— **Okrajna učiteljska konferenca učiteljstva ljubljanske okolice** se je vršila dne 7. t. m. v Mestnem domu v Ljubljani. Konferenco je otvoril g. okrajni šolski nadzornik Andrej Rapè, ki je pozdravil predvsem h konferenci došle goste, g. višjega šolskega nadzornika dvornega svetnika Engelberta Gangla, podpredsednika višjega šolskega sveta ravnatelja Jakoba Dimnika, ter navzoče učiteljstvo, ki se je brez povnitve stroškov udeležilo konference. S tem je pokazalo učiteljstvo, da se zaveda svoje dolžnosti, žrtvujoč tudi samo nekaj na oltar domovine. Za svojega namestnika je imenoval g. nadzornik diko slov. učiteljstva nadučitelja Janko Žirovnika iz Borovnice. V prisrčnih besedah se je spomnil g. nadzornik očeta in zaščitnika šolstva, imaka kralja Petra in regenta Aleksandra, katerima zakliče učiteljstvo navdušeni trikratni »Slava«. Na predlog g. nadzornika sklene poslati konferenca udanostno izjavo v imenu konference Najvišji vladarski niši. Z veseljem in navdušenjem je zapelo učiteljstvo našo narodno himno »Bože pravde«. Krasno, pesniško dovršeno poročilo g. nadzornika je sprejelo učiteljstvo z dolgočasnim odobravanjem, dokazujoč s tem, da čuti v srcu in v duši s svojim nadzornikom, ki mu je tako lepo začrtal pot, po kateri bo doseglo učiteljstvo najlepših uspehov, ter na ta način koristilo Jugoslovanskemu narodu. Vestno in dovršeno so bila sestavljena poročila poročevalcev. Poročali so ravnatelj gluhošemice Fran Grm o »Higijeni govora«, nadučitelj Mihelič Viktor iz D. M. v Polju o »Vprašanju v ljudski šoli« in nadučitelj Anton Levstik iz Sv. Petra v Ljubljani o »Izdaji odpustnice in odhodnic«. Prvo poročilo g. ravnatelja Grma in drugo poročilo nadučitelja Miheliča izidejo na željo navzočih članov konference v »Popotniku«. — Po končani konferenci so se izvršile volitve zastopnikov učiteljstva v »Stalni odbor« in v »Okrajni šolski svet«. Izid volitev je bil naravnost presenetljiv: Slomškova zveza ni prišla niti v poštev. Izvoljeni so bili v stalni odbor: Trošt Ivo, nadučitelj v Tomišlju 124 glasov, Urbančič Anton, nadučitelj v Horjulu 124 glasov, Mihelič Viktor, nadučitelj D. M. v Polju 124 glasov, Franke Darinka, učiteljica Vrhnika 124 glasov. Namestnikom: Levstik Anton, nadučitelj Sv. Peter 123 glasov, Drašček Anton, nadučitelj Zalog 123 glasov, Matajec Karol, nadučitelj Vrhnika 123 glasov, Antončič Marija, učiteljica Borovnica 123 glasov. Zastopnikom v okrajni šolski svet so bili izvoljeni: Korbar Avgust, nadučitelj, Preserje 139 glasov, Trošt Ivo, nadučitelj Tomišelj 157 glasov, Namestnikom: Bergant Joško, nadučitelj Grosuplje 139 glasov, Mikuz Valentin, nadučitelj Šmarje 139 glasov. Nasprotni kandidati Slomškove zveze so dobili v stalni odbor 2 glasova, v okrajni šolski svet 47—49 glasov. Ta izvolitev je pokazala, da se je učiteljstvo ljubljanske okolice otreslo robstva, pod katerim je ječalo zadnjih deset let. Pokazalo je, da je disciplinirano, da dela v medsebojni ljubezni, v medsebojnem tovarštvu za pravo in resnično korist izročene ji mladine in naroda.

— **Na udanostno izjavo,** ki jo je ljubljansko učiteljstvo odposlalo o priliki svoje uradne konference kralju Petru in regentu Aleksandru, je prejel mestni šolski nadzornik M. Hočevar iz kabinetne pisarne sledeče pismo: »Mestnom školskom nadzorniku, Ljubljana, Njegovo Veličanstvo Kralj in Njegovo kraljevsko Visočanstvo Naslednik prestola zahvaljuje na izjavi udanosti, koje ste mu poslali sa konferencije ljubljanskog učiteljstva.« Podpis šefa kabinetne pisarne.

— **Na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani** se je vršila matura pod predstvom v. š. nadz. Jos. Westra od 1. do 6. julija. Od 53 priglasjenih kandidatk bosta ponavljali izpit čez eno leto 2, čez dva meseca 4 gojenke, 17 je odličnjakinj. Odliko so dobile: Bizjak Marija, Brandstetter Marija, Cirman Ana, Dolenc Poldka, Gradišar Marta, Hočevar Rezika, Kunc Iva, Krmelj Erna, Lobe Tončka, Ložar Marija, Perne Jožica, Rakovec Iva, Rus Lojzka, Škerjanec Lea, Šorli Cilka, Urh Mira in Valenčič Milica. Abrobirane so bile sledeče kandidatke: Dežman Jelica, Dolničar Zora, Faganek Leopoldina, Frank Majda, Gorazd Maša, Hočevar Irena, Horvat Staša, Hrovat Malči, Jesih Ivana, Kalan Ludovika, Lov-

šin Francka, Perko Marija, Pidan Justina, Fivk Francka, Podboj Anka, Rosna Milena, Rupnik Bogdana, Uhlif Maferka, Vrhovc Šiha, Žagar Marica. — Hospitantke in privatistke so vse prestale zrelostni izpit: Artel Marija, Klover Sonja, Kunstler Eluša, Podboj Elza, Podboj Draga, Zrimce Berta, Bizovičar Leopoldina, Trefalt Vida, Hitzl Ana in Smole Frančiška.

— **Iz Loškega potoka:** V torek dne 12. t. m. je praznoval naš priljubljeni nadučitelj g. F. Wigele 50-letnico svojega rojstva in 30-letnico svojega službovanja. Ohrani nam ga Bog še mnogo let!

— **Otroški oder na Vurbergu pri Ptuj.** Na Vidov dan je priredila vurberška šola s sodelovanjem martinške šole v proslavo državnega narodnega praznika v veliki dvorani vurberške grauč dobro uspelo slavnost z štirimi igricama, petjem in deklamacijami. V prvem igrokazu, ki ga je spisal tovariš Janko Lešnik posebej za ta dan, se mladina raduje narodne osvoboditve ter se navdušuje za rešitev bratov in sester v neodrešeni domovini. Ta snoter sta imeli tudi deklamaciji najnovejših pesmi, Mladi Jugosloven. Naše Primorje. Darežljivi otroci so segli s svojim milim in sočutnim govoricenjem globoko v srca navzočih: ljubka scena s palčki v gozdu je splošno ugajala. Če bomo tako vzgajali našo mladino, bo kmalu napočila doba, ko bomo zaklicali s pesnikom Simon Gregorčičem, kateri je velik ljubljenec vurberške šolske mladine: »Bog živi vse Slovence pod streho liše ene!« Naslednji dan se je ponovila slavnost za odraščene. Obisk bi bil boljši, ko bi grajščinskimi viničarjem, za katere je bila določena le polovična vstopnina (2 K), ne bilo treba spravljati sena. Pričakujemo pa, da bo grajščinska uprava, katera še do sedaj ni v slovenskih rokah, v bodočnosti dala o priliki narodnih slavnosti svojim delavcem prosto.

— **Iz Trbovelj.** Trboveljska šola je v nedeljo praznovala stoletnico svojega obstoja, dolgo dobo let, v kateri se je zlasti pod spretnim vodstvom njenega sedanjega voditelja ravnatelja g. Voduška dvignila v vzgledni učni zavod naše nadarjene mladine. Nadzornik g. Vodušek je kot vodja šole v izbranih besedah svojega uvodnega govora orisal vačnost ljudskošolske vzgoje v današnjih časih in pedagogično spretno premočil položaj šole, učiteljstva, otrok in staršev, podajajoč smernice, v katerih delujta sporazumno šola in dom za povzdigo narodne izobrazbe. Sledile so po enournem govoru izvrstno uspele deklamacije »Vidov dan«, »Kosovo polje«. — Prav dobro so peli učenci pod vodstvom gosp. Plavšaka par skrbno naštudiranih štiriglasnih pesmi in uprizorili rajalno igrico »Cigani« — pod vodstvom gosp. Jesiha. Slavnost je zaključila mična igra »Deklica s tamburico«, s katero so se največ prizadevale naše pridne gospe in gospodične učiteljice. Vsa prireditve je pokazala marljivost in spretnost našega učiteljstva in nadarjenost otrok. Opažamo v našem kraju tisti zaželjeni pokret pri učiteljskem izvenšolskem delovanju z veselo konstatacijo, da je narodna državljanska zavest tukajšnjih šolskih voditeljev in učiteljstva sploh, predvsem g. Voduška, jela žeti prve uspehe tudi na narodno prosvetnem polju.

— **Iz selških hribov.** Dne 26. junija je priredila šolska mladina v Podblici šolarsko veselico, katera je privabila mnogo občinstva. Pravi užitek je nudila gledalcem živa slika »Naša trobojnica«. Nič manj jim ni imponirala igra »Materin god.« Pa tudi deklamacije so otroci srečno rešili. Kratke odmore je spopolnjevala Jomača glasba t. i. harmonika, na katero se Podblici tako dobro razumejo. — petjem »Kdo sem« se je zaključila veselica.

— **Smrtna kosa.** V ponedeljek, 11. julija je umrl v Marmontovi ulici v Ljubljani tov. Simon Punčah, nadučitelj v pok., ustanovitelj »Društva upokojenega učiteljstva« in častni občan občine Rudnik. Blag mu spomin!

— **Smrtna nesreča.** Tovarišu Antonu Grmeku, nadučit. v Krašnji, se je ponesrečil v petek pri padcu z drevesa devetletni sinček Boris. Kljub zdravniški pomoči v ljubljanski bolnici je nadebudni sinko v ponedeljek izdihnil svojo mlado dušo. Hudo prizadetemu tovarišu naše iskreno sožalje!

— **Poroča.** Tovarišica Milica Pristov, učiteljica v Rakitni pri Borovnici se je poročila s pravnikom g. Antonom Krišičem. Iskrene čestitke!

— **Slovenska abeceda za žen. roč. dela.** priredila Milena Kiferle v Ljubljani, Krojaška ul. 8., je izšla v novi izdaji.

Knjižica stane s poštnino vred 1 dinar. Naročnino (lahko tudi znamke) naj se pošlje naprej.

V nemške osnovne šole se bodo smeli s prihodnjim šolskim letom sprejemati le otroci nemških roditeljev. Na to bodo morali okrajni šolski sveti odnosno šolski voditelji strogo paziti, oziroma postopati.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil in k Učiteljskemu zdraviliškemu domu?

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodala in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Franciškaška ulica št. 6.

Važne knjige o naši državi. Poverjenišvo za uk in bogočastje v Ljubljani polaga v zadnjem času veliko važnost na to, da se vzgoji naša mladina v državnem in jugoslovanskem duhu. Od učiteljstva zahteva, da se samo natančno seznanj z našo preteklostjo in sedanjostjo, da bo lahko potem v tem smislu delovalo v šoli in izven šole. Vse učiteljstvo opozarjamo, da je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani celo vrsto knjig, ki služijo zgorajšnjemu namenu in ga vabimo, da si jih naroči. Zlasti opozarjamo na knjigo, brez katere bi ne smela biti noben učiteljica: A Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. in II. del v 3 snopiščih 63 K, po pošti priporočeno 5.40 K več. Knjiga podaja vse potrebno iz naše preteklosti. — Poleg Melikove zgodovine priporočamo: A. Ogris: Borba za jugoslovensko državo. (Popis delovanja naših emigrantov v tujini med vojno.) Cena 32 K, po pošti prip. 1.80 K več. — Štefan Sagadin: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K, po pošti 1.80 K več. — VI. Knaflič - L. Pitamic: Dokumenti o Jadranskem vprašanju. Cena 18 K, po pošti 1.80 K več. — VI. Čorović: Rasa in vera v srbski prošlosti. Cena 16 K, po pošti 1.50 K več. A. Melik: Jugoslavija. Zemljepisni pregled I. del. Cena mehko vezani knjigi na finem papirju 60 K, na slabšem papirju 42 K, po pošti 3 K več. — Naročila sprejema knjigarna Učit. tiskarne v Ljubljani.

Jetika in njeno zdravljenje po današnjem stanju zdravniške vede. Spisal dr. Karol Pečnik. Jetika je najbolj razširjena ljudska bolezen. Vsak olikan človek mora vedeti vsaj najvažnejše o jetiki, posebno javni nameščenci, učitelji, duhovniki itd.

Slovenski specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik nam podaja v tej knjigi kratko jedrnat sliki o jetiki, kako nastane in kako se dandanes zdravi.

Vsebina knjige je bogata kljub temu, da ima le 48 strani, vsakdo bo našel mnogo podučnega v njej. V prvi vrsti seveda jetičniki.

Knjiga je izšla v založbi knjigarne Goričar & Leskovšek v Celju, dobi se pa tudi v vseh drugih knjigarnah v Jugoslaviji.

Cena izvoda je 8 K, s poštnino 8 K 80 vln. Denar se pošlje naprej. Naročila sprejema tudi knjigarna »Učit. tiskarne« v Ljubljani, Franciškaška ulica 6.

Nov mesečnik, Slovenska javnost je dobila nov list, kojega smemo biti posebno veseli upravniki učitelji. Misliti ilustrovan, poljudno - znanstven mesečnik »Vrh Razglednika«, kojega prva številka je zagledala beli dan na Prevaljah, prijaznem industrijskem kraju lepe bodočnosti, kakoršno želimo od srca tudi listu samemu. Vrzel, ki smo jo imeli do sedaj v našem slovtvu, kjer smo v prvi vrsti gojili le poezijo, pripovedno in podobno literaturo, izpopolnjuje mesečnik »Vrh Razglednika« na najsrečnejši način. Na čelu prve številke je kolorirana fotografska kompozicija, ki bo zanimala v prvi vrsti amaterje, lepa bi bila pa tudi kot nastenska slika. Listova smer bo kakor je videti, tehnična in splošni izobraževalna, v modernem, praktičnem smislu. Odkar smo dobili novo državo, postavilo se nam je na pot toliko nalog in vprašanj, da jih je komaj pregledati; med temi je tudi vprašanje lastne obrti in industrije. Na tisoče imamo predmetov, od zlate ure do žeblija, ki prihajajo iz tujine med naš, nam dražijo cene in manjšajo vrednost naše valute; poljudno - znanstven mesečnik pa ima nalogo opisovati nove pridobitve na polju rudarstva, plavžarstva, tovarništva, stavbarstva, in njih regulacij in sto potrebnih stvari. Ljudstvo se bo učilo iz njega česa mu manjka in kaj naj si samo ustanovi, saj imamo stotine surovih za najrazličnejše predmete, da ne omenjam posebej še domače industrije.

Vse tako čtivo pa koristi tudi učitelju, saj ga rabi doma in v šoli.

Ne da bi stali pobliže v zvezi z uredništvom, mislimo namreč na razne stroke kakor je čenelarstvo, ribištvo, lov, tudi planinstvo in kolesarstvo, kateremu se posveča učiteljstvo v službi in prostem času in koje bo list mogel gojiti že po svojem programu. Za vse imenovane stroke imeti lastne vestnike je predrago, en sam list pa zamore povoljno združiti vse v lepo celoto. »Vrh Razglednika« ima namreč dvoje rubrik: »Ama-

terstvo in sport« ter »Delavnica in delovisee«. — »Kratka poročila«, v katerih bi mogel pričevati najrazličnejšo koristno vsebino. Saj imamo med inteligenco tudi rezbarje — in mizarje — amaterje, da ne omenjam kolesarjev in fotografov.

Razum učiteljstva bo koristil list pa tudi rudarjem, gozdarjem, tovarniškega delavca bo zanimal prav tako kakor uradnika.

Poglejmo vsebino: Na prvi strani je posvetilo državi in dinastiji s pozdravnim sonetom čitateljem, dalje slede članki: O plugu, Učimo se opozovati, Obstanek organizmov, V zvezdarni; posebno pa opozarjamo na pesnitev Svetovlastniku! venci sonetnih vencev, delo, ki ga uvedaj še nihče ni podal. Soneti imajo v posebnih člankih tudi jako primerna pojasnila, saj pesnik sam pravi:

Poema slikajoča ni sonet:
v potezah le nam riše žitje, svet!
Zato pa opozori čitatelja pri razlagi z geslom:

Čemu pač neki širen komentar?

Ker pesem vsega ne pove nikdar!

Pa tudi čitatelj ne ve vsega, zato je potrebnaj razlaga, kajti soneti so zasnovani na zelo stroki podlagi. — Posebno lepa so njih gesla: prečitajmo nekatera!

O božjih poteh nimamo zemljevida!

Dpbrote staršev so tako brezmejne, kakor razsežnost neba.

Resniča ne potrebuje drugega varstva razum sebe, in ga tudi nima.

Stvari, lahke kakor zrak, so ljubosumnost dokaz težak kakor svetopisemski izreki.

Vesolje je enota, zakoniti red jo obvladuje in ta red je harmoničen kakor pamet.

Vse je številka in soglasje.

Čimvišja prosveta, tim častnejše delo.

Nadalje naj čitatelji pogledajo v listu samem, ki ga priporočamo vsem šolan, saj cena ni pretirana; kvart 32 strani z 17 slikami in glasbeno prilogo: geslo Jugoslavije stane 30 K, katere lahko vsak žrtvuje; list ga bo poplačal. Cena naročnina 360 K.

Predtete le strogo stvarno, nepolitično in strankarsko!

Tovarišice, tovariši: sezite po listu!

Fr. Močnik.

»Ljubljanskega Zvona« 7. številka je izšla s sledečo zelo raznovrstno vsebino: M. Jarc: Tihe pesmi. — St. Kosovel: Idilica. Dr. Ivan Prijatelj: Duševni profili naših preporoditeljev (daje). — C. G.: Še ena Murnova. — C. Golar: Gorkovnik in sveta Barbara. — M. Pretnar: V hiši. — Prof. dr. R. Nahtigal: Matija Murko. — J. Glaser: Misel pred spanjem. — M. Pugalj: Uboga deklica. — St. Kosovel: Na razpotju. — A. O.: Fata morgana. — M. Kmetova: Arabska. — Književna poročila. Dr. A. Šerko: dr. Fr. Veber: Uvod v Filozofijo (konec). — Kronika: Fr. Albrecht: Drama. — Deutsch südslavische Gesellschaft. — Nove knjige. »Ljubljanski Zvon« velja celoletno 180 K, posamezne številke se dobivajo po 18 K.

»Novi zapiski«. Kakor smo že javili, nadaljujejo dosedanjí uredniki »Naših zapiskov«, ki se izpremenijo pod novimi gospodarji v strankarski list, z revijo »Novi Zapiski«, ki bodo na zunan in na znotraj točno nadaljevanje dosedanjih »Naših zapiskov«. V to svrhu se je osnoval poseben konzorcij, ki prevzame izdajanje. Revna izide 15. septembra, kot 8 in 9 številka in bo nadaljevala s članki, prekinjenimi v 6 in 7 številki »Naših zapiskov«. Tako je omogočeno vsem naročnikom dosedanjih »Naših zapiskov«, da kompletirajo letnik.

ISTNICA UREDNIŠTVA.

Savinjsko dr.: Notico prejeli, ko je list že izšel. —

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjenišva Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljsstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna r. z. z o. z. v Ljubljani je izdala in založila knjigo:

Pavel Kunaver:

Na planine.

S 16 slikami. Cena 50 K.

Knjiga je nepogrešljiva za vsakega turista, potrebna za vse, ki se hočejo posvetiti turistiki, zanimiva za vsakogar, ki ima le količkaj čuta za krasote našega divnega planinskega sveta. Brez nje ne sme biti nobena šolarska, ne učiteljska knjižnica, ker vzbuja ljubezen do domovine. Vzemite jo v roke in čitajte jo! Preverili se boste, da je na slovenskem književnem trgu malo takih knjig kakor je ta.

„Društvo upokojenega učiteljstva“,

naznanja žalostno vest, da je 11. t. m. umrl njegov prezasluzeni ustanovnik in blagajnik, gospod

SIMON PUNČAH,

nadučitelj v pokoju.

Ohranimo mu blag spomin!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani, r. z. z o. z.,

naznanja tožno vest, da je bivši član njenega upravnega sveta, tovariš

Simon Punčah,

nadučitelj v pokoju,

preminul. Pogreb se je vršil v sredo, dne 12. t. m., na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Ljubljana, dne 11. julija 1921.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18.—.

Otroški oder Drugi predelani natls. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtev in ljudskih šol. Broš. K 16.—.

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHREL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—.